

Yhteinen kunnallistekninen työmaa

Yhteistoimintasopimus

Sisällys

1 Sopijaosapuolet	5
2 Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet	6
3 Määritelmiä ja käsitteitä	7
4 Ykt-toiminnan johtaminen	9
4.1 Ykt-ohjausryhmä.....	9
4.2 Ykt-seurantaryhmä	9
4.3 Yhteisen ohjelmointitietokannan ohjausryhmä	9
4.4 Ykt-koordinaattori	10
4.5 Kehittäminen.....	10
4.5.1 Toiminnan kehittämisen kustannukset	10
5 Ykt-hankkeiden ohjelmointi	11
6 Ykt-hankkeiden toimintaperiaatteet	12
6.1 Hankintayhteistyö.....	12
6.2 Hankkeiden massatalous.....	12
6.3 Vastuut ja velvollisuudet	12
6.3.1 Roolit ja niihin liittyvät vastuut	12
6.3.2 Tilaajaosapuolten väliset vastuut.....	13
6.3.3 Tilaajien keskinäiset vastuut kolmansille osapuolille aiheutuneista vahingoista.....	14
6.4 Kustannusjakoperiaatteet.....	14
6.4.1 Yleiset periaatteet.....	14
6.4.2 Koordinointi ja kehittäminen	14
6.4.3 Hankeohjelmointi.....	14
6.4.4 Suunnittelu	14
6.4.5 Rakennuttaminen	14
6.4.6 Rakentaminen.....	14
7 Suunnittelu	15
7.1 Suunnittelun tavoitteet ja yleiset periaatteet	15
7.2 Suunnittelun valmistelu	15
7.3 Suunnittelun aloitus ja aloituskokous.....	16
7.4 Suunnittelunaikaiset asiat ja suunnittelun ohjaus.....	16
7.5 Suunnittelun päättäminen ja suunnitelmien tarkastamisen käytännöt	16

8 Rakentaminen	17
8.1 Rakentamisen tavoitteet ja yleiset periaatteet	17
8.2 Rakentamisen valmistelu.....	17
8.2.1 Hankinta-asiakirjojen laatiminen.....	18
8.2.2 Tarjousten käsittely	18
8.2.3 Toteutustavan valinta ja sopiminen	18
8.3 Rakentamisvaihe	18
8.3.1 Luvat	18
8.3.2 Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus	18
8.3.3 Tilaa javastuuveloitteet	18
8.4 Vastaanotto.....	19
8.5 Takuu aika	19
8.6 Laadun toteaminen	19
8.6.1 Yleistä.....	19
8.6.2 Tilaa jakohtainen laadun toteaminen ja arviointi.....	19
8.6.3 Laatuvaatimusten alittuminen	19
9 Riitaisuuksien ratkaiseminen.....	20
9.1 Salassapito	20
10 Sopimuksen voimaantulo	20
11 Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen	20
12 Sopimuksen siirtäminen ja muuttaminen	21
13 Ylivoimainen este	21
14 Uudet sopijaosapuolet.....	21
15 Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys	22
16 Sopijaosapuolten allekirjoitukset	23
17 Sopimuksen liitteet	24

1 Sopijaosapuolet

Sopijaosapuolet ovat

1. Helsingin kaupunki

Y-tunnus: 0201256-6
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

2. Helen Oy

Y-tunnus: 2630573-4
Helen Oy, 00090 HELEN

3. Helen Sähköverkko Oy

Y-tunnus: 2035428-7
Helen Sähköverkko Oy 00090 HELEN

4. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

Y-tunnus: 2274241-9
Opastinsilta 6 A, 00520 HELSINKI

5. Elisa Oyj

Y-tunnus: 0116510-6
Ratavartijankatu 5, 00520 HELSINKI

6. DNA Oyj

Y-tunnus: 0592509-6
Läkkisepäntie 21, 00620 HELSINKI

7. TeliaSonera Finland Oyj

Y-tunnus: 1475607-9
Teollisuuskatu 15, 00510 HELSINKI

8. Auris Kaasunjakelu Oy

Y-tunnus: 2393280-4
Pulttikatu 1, 48770 KOTKA

9. Cinia Cloud Oy

Y-tunnus:2649449-1
Läkkisepäntie 23, 00620 HELSINKI

Tämän sopimuksen allekirjoituksella kukin sopijaosapuoli sitoutuu nimeämään tämän sopimuksen mukaiseen toimintaan sekä tuleviin YKT -hankkeisiin organisaatiotaan edustavat vastuulliset ja toimivaltaiset henkilöt ja huolehtimaan näille riittävät päätösvaltuudet.

2 Sopimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tässä sopimuksessa määritetään Yhteinen kunnallistekninen työmaa -toimintaan (tässä sopimuksessa on käytetty myös termejä YKT-toiminta tai YKT-työmaa samaa tarkoittavina sanoina) osallistuvien sopijaosapuolten yhteistoiminnan periaatteet sekä oikeudet, velvollisuudet ja vastuut yhteisen toiminnan ja sen kehittämisen osalta. Yhteistoiminnalla tarkoitetaan tässä sopimuksessa rakennushankkeiden ohjelmointi-, suunnittelu ja rakentamisvaiheen johtamista ja ohjaamista sekä yhteistoiminnan edistymisen seuranta, kehittämistä ja koordinoitua.

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan toimintaperiaatteilla ja tällä sopimuksella on tarkoitus edistää ja edesauttaa sujuvaa yhteistyötä ja kustannustehokasta toimintaa sopijaosapuolten välillä sekä tuottaa kaupunkilaisille parempaa ja toimivampaa elinympäristöä.

Yhteinen kunnallistekninen työmaa -yhteistoimintasopimuksella pyritään sujuvoittamaan kaupungissa tapahtuvaa yleisten alueiden rakentamista ja sovittamaan

sopijaosapuolten erillishankkeet yhteisesti toteutettaviksi, kaupungin asuntotuotantotavoitetta ja maankäytön kehittämistä tukeviksi sekä infrapalvelujen laatua ja tarjontaa parantaviksi hankkeiksi.

Sopimuksen keskeisiä tavoitteita ovat kaivuhaittojen vähentäminen ja toteutusaikojen lyhentäminen sekä laadullisesti ja kokonaistaloudellisesti parempien tulosten saavuttaminen suunnittelu- ja rakentamishankkeissa.

Tämä sopimus korvaa aikaisemman 29.5.2008 allekirjoitetun Yhteinen kunnallistekninen työmaa -tilaajien välisen sopimuksen sekä siihen myöhemmin tehdyt teleoperaattoreita koskevat liittymissopimukset. Tähän sopimukseen on täydennetty vuonna 2016 toimintamallit prosessin eri vaiheissa aina YKT-hankkeen tunnistamisesta suunnitteluun, rakennuttamiseen, rakentamiseen ja takuu-aikaan. Sopimukseen on täydennetty toimintamallien lisäksi myös lainsäädännön tuomia velvoitteita sekä YKT-toiminnan seurannan ja kehittämisen kuvaaminen.

3 Määritelmiä ja käsitteitä

Hankekohtainen suunnittelun valmisteluasiakirja

YKT-hankkeen tilaajien kesken hankekohtaisesti laadittava yhteistoimintasopimusta täydentävä asiakirja, jossa kuvataan suunnitteluhankkeen sisältö sekä tilaajien tavoitteet ja vastuut suunnitteluvaiheessa. Hankekohtaisen suunnittelun valmisteluasiakirjan malliasiakirja on tämän sopimuksen liitteenä (liite 1).

Hankekohtainen rakentamisen valmisteluasiakirja

YKT-hankkeen tilaajien kesken hankekohtaisesti laadittava, yhteistoimintasopimusta täydentävä asiakirja, jossa kuvataan urakan sisältö sekä tilaajien tavoitteet ja vastuut urakassa. Hankekohtaisen rakentamisen valmisteluasiakirjan malliasiakirja on tämän sopimuksen liitteenä (liite 2).

Pääsuunnittelija

Pääsuunnittelijan tehtävänä on huolehtia rakennushankkeen suunnitelmien riittävästä laadusta ja laajuudesta niin, että suunnitelmilla voidaan osoittaa rakentamiselle asetettujen vaatimusten täyttyminen. Pääsuunnittelija huolehtii eri alojen suunnittelijoiden yhteistyön järjestämisestä ja vastaa suunnitelmien yhteensovittamisesta.

Päätilaaja

YKT-hankeeseen ryhtyvien tilaajien keskuudestaan yhteisesti nimeämä tilaajataho, joka toimii hankkeen omistajana ja käynnistäjänä.

Sopijaosapuoli

Tämän sopimuksen sopijaosapuolet, jotka on lueteltu kappaleessa 1.

Tilaaja

YKT-työmaalla tilaajia ovat rakennushankkeeseen ryhtyvät, jotka ovat tilanneet hankkeittain vaihtelevia suunnittelu- tai urakkasuorituksia. Tilaaja voi olla luonnolli-

nen tai juridinen henkilö, jonka lukuun rakennustyö tehdään ja joka viime kädessä vastaanottaa työn tuloksen.

Tilaaosapuoli

Tässä sopimuksessa tilaaosapuolella tarkoitetaan YKT-hankkeessa tilaajana toimivia tahoja. Tilaaosapuoli voi olla myös tämän sopimuksen ulkopuolinen taho.

Turvallisuuskoordinaattori

Turvallisuuskoordinaattorilla tarkoitetaan VNa 205/2009 mukaista rakennuttajan rakennushankkeeseen nimeämää tehtävistään vastuullista edustajaa, joka huolehtii rakennuttajalle säädetyistä velvoitteista.

Turvallisuuskoordinaattorin on tehtävä yhteistyötä päätoteuttajan kanssa rakentamisen turvallisuutta koskevassa suunnittelussa ja rakennustyön toteuttamisessa.

Urakoiden alistaminen

Tilaajien sopimat sivu- ja erillisurakat voidaan alistaa päätoteuttajalle alistamissopimuksella. Tällöin kyseisen sopimuksen osapuolet sitoutuvat alistamissopimuksen (esim. RT 80271) velvoitteisiin. YKT-työmaan tilaajilta siirtyy päätoteuttajalle mm. urakoitsijoiden välinen töiden yhteensovittamisvelvoite.

Yhteinen kunnallistekninen työmaa -yhteistoimintasopimus

Yhteinen kunnallistekninen työmaa -yhteistoimintasopimuksella tarkoitetaan tätä sopimusta. Sopimuksessa määritetään YKT-toimintaan osallistuvien sopijaosapuolten yhteistoiminnan yleiset periaatteet sekä eri sopijaosapuolten oikeudet, velvollisuudet ja vastuut. Sopimuksessa kuvataan myös YKT-toiminnan seuranta ja kehittäminen.

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan päätoteuttaja

YKT-työmaan päätoteuttaja on YKT-tilaajien nimeämä pääurakoitsija tai pääasiallista määräysvaltaa käyttävä

sopimus Kumppani. Tilaajaosapuolet valitsevat päätoimittajan rakentamisen valmisteluvaiheessa.

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan rakennuttaja

YKT-hankkeelle nimetään yksi tilaajien yhteinen rakennuttaja (YKT-rakennuttaja), joka johtaa yhteistä rakennushanketta. YKT-rakennuttaja huolehtii tilaajien puolesta rakennuttamistehtävistä sekä tarvittaessa eri tilaajien käyttämien rakennuttamispalveluiden yhteensovittamisesta ja johtamisesta. YKT-rakennuttaja valmistelee urakka-asiakirjat tilaajien ohjauksessa. YKT-rakennuttaja voidaan nimetä tilaajaorganisaatioista tai tilaajat voivat kilpailuttaa rakennuttamistoimeksiannon yhteisesti.

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan valvoja

Yhteisen kunnallisteknisen työmaan valvoja on hankkeen tilaajien nimeämä henkilö, joka toimii työmaalla päävalvojana ja huolehtii valvontatöiden yhteensovittamisesta. Kukin tilaajaosapuoli asettaa omaa työtään varten teknisen valvojan, ellei toisin sovita.

Yhteinen kunnallistekninen työmaa

Yhteisellä kunnallisteknisellä työmaalla (myöhemmin YKT) tarkoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa rakennushanketta, jossa eri sopijaosapuolet tai näiden urakoitsijat samanaikaisesti tai peräkkäin työskentelevät kohteessa. Vähintään kaksi sopijaosapuolen edustajaa muodostaa yhteisen hankkeen, josta sovitaan han-

kekohtaisessa suunnittelun valmisteluasiakirjassa. Yhteisellä kunnallisteknisellä työmaalla noudatetaan valtioneuvoston asetusta 205/2009 yhteisestä työmaasta.

Yhteinen ohjelmointitietokanta

Tässä sopimuksessa yhteisellä ohjelmointitietokannalla tarkoitetaan YKT-hankkeiden ohjelmointiin tarkoitettua sovellusta.

YKT-koordinaattori

Yhteistoiminnan koordinaatiosta vastaa YKT-koordinaattori. YKT-koordinaattorina toimii Helsingin kaupungin nimeämä taho.

YKT-ohjausryhmä

YKT-ohjausryhmä vastaa YKT-toiminnan kehittämistä ja johtamisesta. Kukin sopijapuoli nimeää edustajansa ohjausryhmään.

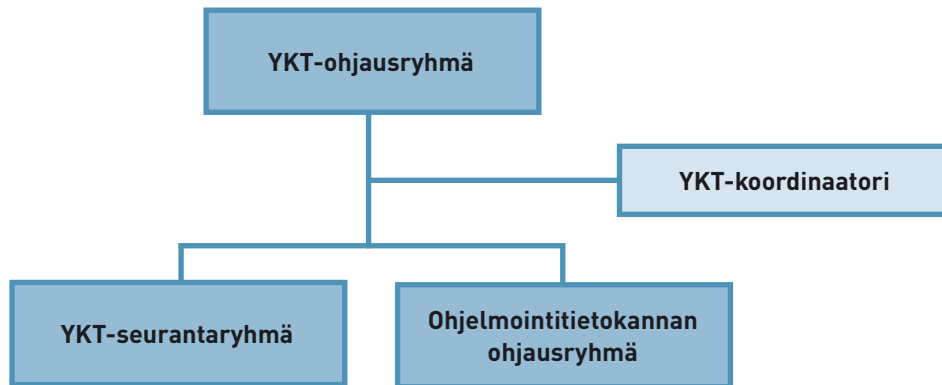
YKT-seurantaryhmä

YKT-seurantaryhmä koostuu sopijaosapuolten edustajista. Ryhmä seuraa prosessin toimivuutta ohjelmoinnista, suunnittelusta ja rakentamisesta saatavan hankekohtaisen palautteen perusteella. Seurantaryhmän tunnistamat laajemmat kehittämistarpeet esitetään ohjausryhmälle.

YKT-suunnitelmatarkastus

Kukin tilaaja tarkastaa osaltaan, että suunnitelmat on laadittu sovitun mukaisesti ja ne ovat keskenään yhteensopivat ja ristiriidattomat.

4 YKT-toiminnan johtaminen

YKT-toiminnan johtamisen organisoituminen.

4.1 YKT-ohjausryhmä

YKT-toiminnan johtamisesta ja strategisten kehittämissinjausten tekemisestä vastaa sopijaosapuolten yhteinen YKT-ohjausryhmä. YKT-ohjausryhmä toimii päätöksentekijätahona sopijaosapuolten omien merkittävien muutos- ja kehittämistarpeiden huomioon ottamisessa yhteisessä YKT-toiminnassa.

Kukin sopijaosapuoli nimeää edustajan ohjausryhmään.

YKT-ohjausryhmä seuraa tämän sopimuksen noudattamista, hyväksyy vuosittaisen toimintasuunnitelman ja päättää yhteistoimintaa koskevista yhteisistä linjauksista sekä arvioi näiden vaikutuksia sopimukseen ja mahdollisesti tarvittavia sopimusmuutoksia. Ohjausryhmä päättää yhteisten kustannusten jakoperiaatteista sekä sopimukseen tehtävistä, myöhemmin mahdollisesti tarvittavista yksittäisistä ja vähäisistä muutoksista, mukaan lukien viittaukset kulloinkin voimassa oleviin yleisiin sopimusehtoihin ko. ehtojen päivittyessä.

Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Ohjausryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii Helsingin kaupungin nimeämä edustaja. Ohjausryhmän asioiden valmistelusta ja esittelystä vastaa YKT-koordinaattori.

4.2 YKT-seurantaryhmä

Hankkeiden etenemisen ja yhteistoiminnan seurannasta ja operatiivisista kehittämissinjauksista vastaa

sopijaosapuolten muodostama seurantaryhmä. Seurantaryhmän kehittämistehtäviin kuuluu prosessin toimivuuden seuraaminen ohjelmoinnista, suunnittelusta ja rakentamisesta saatavan hankekohtaisen palautteen perusteella. Seurantaryhmän tehtäviin kuuluu myös sopijaosapuolten oman toiminnan kehittämisen edellyttämien operatiivisten muutostarpeiden esiin tuominen. Seurantaryhmä toimii ohjausryhmän linjausten mukaan ja sen tunnistamat laajemmat ja strategisia linjauksia vaativat kehittämistarpeet esitetään ohjausryhmälle.

Kukin sopijaosapuoli nimeää seurantaryhmään edustajansa. Seurantaryhmä kokoontuu tarpeen mukaan. Seurantaryhmän puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii Helsingin kaupungin nimeämä edustaja. Seurantaryhmän asioiden valmistelusta ja esittelystä vastaa YKT-koordinaattori. Seurantaryhmä voi tarvittaessa perustaa alatyöryhmiä valmistelemaan yhteistä sopimista edellyttäviä asiakokonaisuuksia.

4.3 Yhteisen ohjelmointitietokannan ohjausryhmä

Yhteisen ohjelmointitietokannan toiminnan seurannasta ja kehittämisestä vastaa sopijaosapuolten yhteinen ohjelmointitietokannan ohjausryhmä. Kukin sopijaosapuoli nimeää ohjausryhmään edustajansa. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa. Ohjausryhmän puheenjohtajana ja kokousten koolle kutsu-

sujana toimii YKT-koordinaattori. Helsingin kaupunki toimii ohjelmointitietokannan päätilaajana sekä vastaa ohjelman tilaamisen, ylläpidon ja kehittämisen koordinoinnista. Sopijaosapuolien yhteinen ohjausryhmä vastaa yhteisen ohjelmointitietokannan tapahtumien seuraamisesta ja kehittämistarpeiden määrittelystä.

4.4 YKT-koordinaattori

Yhteistoiminnan koordinaatiosta vastaa Helsingin kaupungin nimeämä YKT-koordinaattori. Koordinaatiotehtäviin kuuluvat YKT-toiminnan seuranta ja kehittäminen, toimintaympäristön muutosten ja toiminnan riskien ennakointi sekä toiminnan onnistumisen arviointi ja raportointi ohjausryhmälle. Koordinaattorin tehtäviin kuuluvat myös ohjaus- ja seurantaryhmien asioiden valmistelu ja esittely sekä yhteisen ohjelmointitietokannan ohjausryhmän johtaminen ja käytännön yhteistoimintaprosessin sujuvuudesta huolehtiminen.

4.5 Kehittäminen

YKT-toiminnan kehittämisen tarkoituksena on parantaa ja edistää tämän sopimuksen tarkoittamaa tilaajien välistä yhteistoimintaa YKT-hankkeissa.

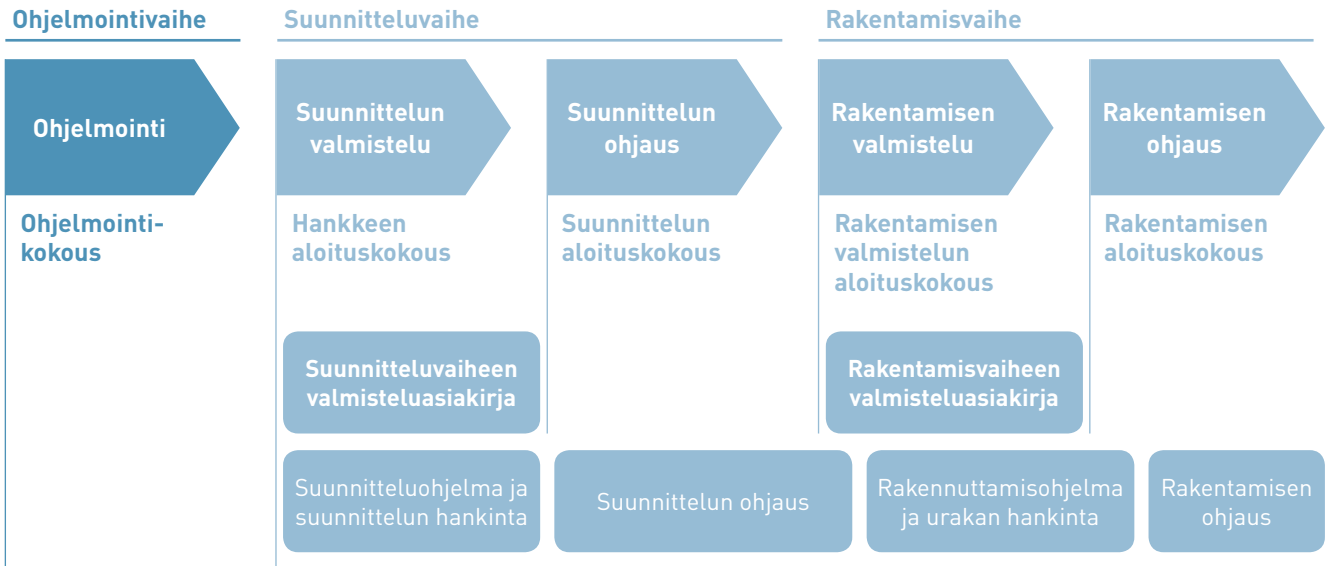
YKT-toiminnan kehittämiseksi seurataan yhteistoiminnan toteutumista. Sopijaosapuolet sitoutuvat yhteisesti toiminnan tuloksellisuuden mittaamiseen ja vaikuttavuuden arviointiin sekä yhteistoiminnan ja prosessin kehittämiseen.

4.5.1 Toiminnan kehittämisen kustannukset

Kukin sopijaosapuoli vastaa omalta osaltaan yleisistä YKT-toiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista. YKT-toiminnan kehittämisen koordinoinnista syntyvistä kustannuksista vastaa Helsingin kaupunki.

YKT-toiminnan kehittämiseen liittyvistä yhteisistä hankinnoista syntyvistä kustannuksista sovitaan sopijaosapuolten kanssa hankintakohtaisesti erikseen.

5 YKT-hankkeiden ohjelmointi

Ohjelmointivaiheen sijoittuminen YKT-prosessiin.

Rakennushankkeiden ohjelmoinnin tavoitteena on johtaa kokonaistaloudelliseen, tarkoituksenmukaiseen ja pitkäjänteiseen taloussuunnitteluun ja rakentamiseen. Ohjelmointivaiheessa identifioidaan mitkä sopijaosapuolten rakennushankkeista toteutetaan YKT-hankkeina sekä sovitaan hankekohtaisesti toteutuksen alustavasta ajankohdasta, resursoinnista, osallistuvista tilaajaosapuolista ja päätilaajaorganisaatioista.

Sopijaosapuolet ovat velvollisia tuottamaan pitkäjänteistä ohjelmointia varten investointiohjelmansa sekä muut yhteisesti sovittavat suunnittelmatiedot ja organisaationsa näkemykset hankkeisiin osallistumisesta yhteiseen ohjelmointitietokantaan, tietosisällöltään yhteisesti sovitussa muodossa. Kukin sopijaosapuoli vastaa

tuottamansa tiedon oikeellisuudesta, sekä osaltaan sovellukseen tuottamansa ja sovelluksesta lataamansa tiedon siirrosta, sovelluksen ylläpidosta, käytöstä ja kehittämisestä aiheutuneista kustannuksista.

Ohjelmointitiedon tuottaminen ja käsittely tapahtuvat yhteisesti sovitun vuosikellon mukaisesti. Ohjelmointineuvottelut yhteisten hankkeiden nimeämistä käydään sopijaosapuolten välisissä yhteisissä ohjelmointikokouksissa, jotka järjestetään vähintään kerran vuodessa Helsingin kaupungin talousarvioesityksen valmisteluvaiheessa. Kaikki sopijaorganisaatiot ovat velvollisia osallistumaan neuvotteluihin.

Ohjelmointikokouksen koolle kutsujana sekä ohjelmoinnin koordinoijana toimii Helsingin kaupunki.

6 YKT-hankkeiden toimintaperiaatteet

6.1 Hankintayhteistyö

YKT-hankkeiden suunnittelupalvelut ja urakointi pyritään ensisijaisesti hankkimaan yhteistyössä joko hankkekohtaisena kilpailutuksena tai tilaajien hankintarena kilpailuttamilta puitesopimustoimittajilta. Yhteishankinnoissa tulee huomioida eri tilaajien hankintoja koskeva sääntely.

Kukin tilaaja sitoutuu edistämään hankintaa yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti. Tilaajat tekevät yhteishankinnoista päätöksentekojärjestelmänsä mukaiset omat hankintapäätökset. Tilaajat vastaavat itsenäisesti hankintapäätöksiinsä liittyvistä muutoksenhakuprosesseista. Selkeyden vuoksi yhteenliittymän yhteishankinnassa on hyvä kirjata tarjouspyyntöön, että hankinnan toteutuminen edellyttää kaikkien hankintaan osallistuvien yksimielisiä lainvoimaisia päätöksiä tai muuta tätä vastaavaa hyväksymismenettelyä.

Sopijaosapuolten välinen hankintayhteistyö on kuvattu tarkemmin sopimuksen liitteessä (liite 4).

6.2 Hankkeiden massatalous

YKT-hankkeissa on tavoitteena massatalouden osalta vähentää syntyviä ylijäämämassoja ja pyrkiä hyödyntämään kaivumaat mahdollisuuksien mukaan. Hankekohtaisissa suunnittelun ja rakentamisen valmisteluasiakirjoissa (liitteet 1 ja 2) kuvataan menettelytavat tarkemmin.

6.3 Vastuut ja velvollisuudet

Tässä aluvuossa esitellään YKT-hankkeiden ohjelmoinnin, suunnittelun ja rakentamisen aikana esiintyvien osapuolten vastuut ja velvollisuudet. Tarkemmin vastuita ja velvollisuuksia on kuvattu hankekohtaisissa suunnittelun ja rakentamisen valmisteluasiakirjoissa (liitteet 1 ja 2).

6.3.1 Roolit ja niihin liittyvät vastuut

6.3.1.1 Päättilaaja

Yhteisellä kunnallisteknisellä työmaalla on tilaajaosapuolten nimeämä päättilaaja, joka on aina yksi hank-

keeseen ryhtyvistä tahoista. Päättilaaja toimii hankkeen omistajana ja käynnistäjänä, ja vastaa omalta osaltaan oikeaan aikaan tapahtuvasta päätöksenteosta. Päättilaajan tehtäviin kuuluvat hankkeen toiminnallisten, teknisten ja laadullisten vaatimusten ja tavoitteiden määrittely sekä hankkeen laajuuden ja kiireellisyyden arviointi. Päättilaajaa koskevat myös seuraavaksi luetellut tilaajan vastuut ja velvollisuudet.

6.3.1.2 Tilaajat

Tilaajat ovat YKT-hankkeeseen ryhtyviä tilaajaosapuolia, jotka eivät toimi päättilaajan roolissa. YKT-hankkeen tilaajat sitoutuvat suunnittelun ja rakentamisen valmisteluvaiheissa yhteisesti sovitun rakennushankkeen tavoitteiden mukaisen onnistumisen kannalta välttämättömiin tehtäviin ja toimenpiteisiin. Kukin tilaaja on vastuussa yhteen sovitettujen suunnitelmasiakirjojen ja selvitysten tarkastuksesta ja oikeellisuudesta oman rakenteensa osalta. Tilaajien erikseen tilaamissa urakoissa ao. tilaaja vastaa oman urakkansa sopimusvelvoitteiden toteutumisesta päättilaajalle ja muille sopijapuolille.

Jokainen tilaaja vastaa osaltaan hankkeen toteutumisesta ja onnistumisesta sekä oikea-aikaisista hankinnoista ja päätöksenteosta. Jokainen tilaaja on velvollinen osallistumaan hankkeen toiminnallisten, teknisten ja laadullisten vaatimusten ja tavoitteiden määrittelyyn.

6.3.1.3 Pääsuunnittelija

Pääsuunnittelija vastaa rakennushankkeen suunnittelusta, suunnittelun koordinoinnista, johtamisesta ja ajoittamisesta yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti. Pääsuunnittelija tiedottaa hankkeen tilaajaosapuolia suunnittelun etenemisestä ja suunnitelmiin liittyvistä muutoksista, huolehtii riittävästä yhteistyökumppaneiden osallistamisesta ja mahdollisten yleisötilaisuuksien järjestämisestä. Pääsuunnittelija vastaa myös siitä, että rakennushankkeen suunnitteluun osallistuvi-

en kolmansien osapuolien suunnitelmat ovat yhteenso-
pivia. Tarkemmin pääsuunnittelijalle kuuluvia tehtäviä
on lueteltu hankekohtaisessa suunnittelun valmistelu-
asiakirjassa (liite 1).

6.3.1.4 Turvallisuuskoordinaattori

Sopijaosapuolet nimeävät yhteiselle kunnallisteknisel-
le työmaalle hankkeen vaativuutta vastaavan pätevän
ja tehtävistään vastuullisen yhteisen turvallisuuskoor-
dinaattorin huolehtimaan Valtioneuvoston asetukses-
sa (205/2009) säädettyjen rakennuttajien (tilaajien) vel-
voitteiden hoitamisesta.

Yhteisellä työmaalla ja YKT-hankkeessa on vain yksi
työturvallisuusasetuksen (Vna 205/2009) mukainen
turvallisuuskoordinaattori. Sopijaosapuolten tulee te-
kemissään erillisissä urakka- ja vuosisopimuksissa huo-
mioida tämä YKT-työmaan yhtä toimivaltaista turvalli-
suuskoordinaattoria koskeva velvoite.

Turvallisuuskoordinaattorin tehtävät voivat olla osa-
na YKT-rakennuttajan tehtäväkokonaisuutta.

Turvallisuuskoordinaattorin lisäksi tilaajaosapuolet
voivat nimetä erillis- ja sivu-urakoille teknisiä valvoja.

6.3.1.5 Rakennuttaja YKT-hankkeessa (YKT-rakennuttaja)

YKT-hankkeelle nimetään tilaajien yhteinen rakennut-
taja, joka johtaa yhteistä rakennushanketta. YKT-raken-
nuttaja huolehtii tilaajien puolesta rakennuttamistehtä-
vistä sekä tarvittaessa eri tilaajien käyttämien rakennut-
tamispalveluiden yhteensovittamisesta ja johtamisesta.
YKT-rakennuttaja valmistele urakka-asiakirjat tilaajien
ohjauksessa. Tilaajat vastaavat yhdessä rakennuttamis-
tehtävistä aiheutuvista kustannuksista kustannusjako-
periaatteiden mukaisesti.

Tilaajat vastaavat omien rakennuttajiensa käytöstä
kuin omasta työstään.

6.3.1.6 Valvoja

YKT-hankkeelle nimetään YKT-työmaan päävalvoja.
Kukin tilaaja nimeää omien töidensä osalta YKT-työ-
maalla toimivan teknisen valvojan. Päävalvoja huoleh-
tii ensisijaisesti teknisen valvonnan yhteensovittami-
sista ja yhteistyöstä muiden tilaajien kanssa. Päävalvo-
jan tehtävät kuuluvat osana YKT-rakennuttajan tehtä-
väkokonaisuuteen.

Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävissä töissä
noudatetaan kulloinkin voimassa olevia ohjeita.

6.3.1.7 Päätoteuttaja

Päätoteuttajalla tarkoitetaan valtioneuvoston asetuk-
sen (205/2009) 2 §:n mukaista pääurakoitsijaa. Päät-
oteuttaja kokoaa kaikkien työmaalla työskentelevien
urakoitsijoiden työntekijätiedot ja huolehtii niiden
eteenpäin ilmoittamisesta verohallinnolle laissa sää-
detyllä tavalla.

6.3.2 Tilaajaosapuolten väliset vastuut

Rakennushankkeessa tilaajina toimivat sopijaosapuolet
vastaavat kukin omaan suunnitteluunsa tai urakkaan-
sa kuuluvien velvollisuuksiensa sopimuksen mukai-
sista täyttämistä. Tarkemmin tilaajaosapuolten väli-
siä velvoitteita hankkeen sisällä suunnittelun tai raken-
tamisen ollessa jo käynnissä kuvataan hankekohtais-
sa suunnittelun ja rakentamisen valmistelu asiakirjois-
sa (liitteet 1 ja 2).

Tilaajaosapuolen vastuu käsittää velvollisuuden
korvata toiselle tilaajaosapuolelle vahinkoa kärsineen
tilaajaosapuolen toteen näyttämät välittömät vahingot,
jotka aiheutuvat siitä, että tilaajaosapuolen velvollisuu-
det jäävät jossain suhteessa täyttämättä tai jotka tilaa-
jaosapuoli muutoin aiheuttaa toiselle tilaajaosapuolel-
le. Tilaajaosapuolella on velvollisuus viipymättä ongel-
man havaittuaan reklamoida toiselle tilaajaosapuolelle
tämän viivästyisestä tai velvollisuuksien muusta täyt-
tämättä jättämisestä ja antaa tälle mahdollisuus korja-
ta menettelynsä. Tämän sopimuksen mukaisessa toi-
minnassa välittömiksi vahingoiksi katsotaan myös ti-
laajaosapuolen viivästyksestä muille tilaajaosapuolille
aiheutuvat vahingot, jotka nämä joutuvat korvaamaan
omille urakoitsijoilleen, edellyttäen että korvausvelvol-
lisuus perustuu voimassaolevaan lainsäädäntöön. Mi-
käli tilaajaosapuoli on sopinut urakoitsijoidensa kans-
sa lainsäädäntöä suuremman korvausvelvollisuuden, ei
toinen tilaajaosapuoli ole velvollinen korvaamaan sel-
laista vahinkoa. Tilaajaosapuolen vastuu toisille tilaa-
jaosapuolille aiheuttamista välittömistä vahingoista
tämän sopimuksen mukaisessa toiminnassa on yh-
teensä enintään vahingon aiheuttavan tilaajaosapuolen
oman urakan arvo, jos tämän urakkaosuuden arvo
on enintään 10 000 euroa. Urakkaosuuden ylittäessä
10 000 euroa, vastuu on 10 000 euron ylittävältä osalta
50 % vahingon aiheuttavan osapuolen oman urakan
arvosta, kuitenkin enintään 50 000 euroa. Tilaajaosa-
puolen oman urakan arvolla tarkoitetaan tässä tilaaja-
osapuolen pääurakan osuuden sekä tilaajaosapuolen
lukuun suoritettavien samaan urakkakokonaisuuteen
kuuluvien sivu-urakoiden ja näihin urakoihin kuuluvi-
en tilaajan hankintana olevien materiaalikustannuksi-
en yhteenlaskettua arvoa.

Edellä kuvattua vastuunrajoitusta ei sovelleta tilan-
teessa, jossa vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törke-
än tuottamuksellisesti tai immateriaalioikeuksia tai sa-
lassapitovelvoitteita loukkaamalla tai rikkomalla.

Tilaajaosapuolet eivät vastaa toisilleen aiheuttamisan-
ta välillisistä vahingoista ellei kysymys ole tahallisella
tai törkeällä tuottamuksella aiheutetuista vahingoista.

Tilaajaosapuolet eivät vastaa toisilleen päätös- tai
muutoksenhakuprosessien aiheuttamista viivästyksistä
ja näistä mahdollisesti syntyvistä kustannuksista.

Perustellusta syystä tilaaja voi jättäytyä pois hank-
keesta, mikäli tämän suunnittelutarve tai muut olosuh-

teet ovat merkittävästi muuttuneet. Luopuessaan hankkeesta tilaaja vastaa kertyneistä kustannuksista sekä mahdollisista poisjäännin aiheuttamista lisäkustannuksista.

Tilaaajan poisjäanti käsitellään YKT-hankkeen tilaajien välisessä kokouksessa tai muulla erikseen sovittavalla tavalla. Poisjäävälle tilaajalle tulevista kustannuksista sovitaan kirjallisesti. Samalla tarkistetaan mukaan jäävien tilaajien kustannuseriaatteet.

Yhteisellä kunnallisteknisellä työmaalla tilaajaosapuolet myötävaikuttavat korvauksetta rakennushankkeen sovittuun etenemiseen ja sopimuksen mukaiseen täyttämiseen. Tilaajaosapuoli on havaitessaan mahdollisen sopimusrikkomuksen velvollinen ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin vahingon pitämiseksi mahdollisimman pienenä. Tilaajaosapuoli ei ole oikeutettu korvauksiin vahingosta, jonka syntymisen hän olisi voinut kohtuullisin toimenpitein estää.

Rakentamisen aiheuttamien väistämättömien haittojen ja häiriöiden selvitykset tehdään yhteistyössä ja kustannuksista vastataan yhteisvastuullisesti kustannusosuuksien suhteessa, ellei haitta tai häiriö johdu jonkin tilaajaosapuolen tai urakoitsijan suorituksesta.

6.3.3 Tilaajien keskinäiset vastuut kolmansille osapuolille aiheutuneista vahingoista

Mikäli urakoitsija ei ole YSE 31 §:n perusteella vastuussa kolmannelle aiheutuneesta vahingosta ja haitasta eikä vahingon tai haitan aiheuttajaa yksiselitteisesti pystytä osoittamaan, vastaavat tilaajat tällaisesta kolmannelle aiheutuneesta vahingosta ja haitasta etukäteen sovittuun kustannusjaon suhteessa, jollei erikseen toisin sovi. Sopijaosapuoli on velvollinen siirtämään kolmannelta osapuolelta sille saapuneen korvausvaatimuksen oikealle vastuutaholle ilman aiheetonta viivästystä, mikäli tällainen taho on sopijaosapuolen tiedossa.

6.4 Kustannusjakoperiaatteet

6.4.1 Yleiset periaatteet

Kukin tilaajaosapuoli vastaa omien johtojensa, laitteidensa ja rakenteidensa suunnittelusta ja toteuttamisesta kustannuksellaan. Kustannuksiin sisältyy kaikki suunnittelusta, sijoittamisesta, rakentamisesta, vahingoista ja haitoista, korvauksista yms. aiheutuvat kustannukset.

YKT-toiminnassa syntyy kustannuksia, joista tilaajaosapuolet vastaavat yhdessä. Näiden kustannusten jakamiseksi tilaajaosapuolet sopivat kustannusjakoperiaatteista. Lähtökohdana on, että yhteisten kustannusten jako vastaa toiminnasta tilaajille aidosti ja tosiasiallisesti aiheutuvia kustannuksia.

Kustannusjakoperiaatteet ovat voimassa toistaiseksi ja ne otetaan tarkasteluun YKT-toiminnan ohjaus-

ryhmässä jonkin sopijaosapuolen niin vaatiessa. Kustannusjakoperiaatteita koskevista muutoksista päättää YKT-ohjausryhmä. Voimassa olevat yhteisesti sovitut jakoperiaatteet on esitetty tämän sopimuksen liitteessä 3.

Yhteisrakentamisen kustannuksista niissä yhteisrakentamishankkeissa, joissa yhtenä osapuolena on viestintäverkko toimija, säännellään verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016).

Kustannusten jaossa on myös huomioitava EU:n valtiontukisäännökset kielletystä valtiontuesta.

6.4.2 Koordinointi ja kehittäminen

Helsingin kaupunki vastaa YKT-toiminnan koordinoimista aiheutuvista kustannuksista. Kehittämiseen liittyvien hankintojen kustannukset jaetaan sopijaosapuolten kesken.

6.4.3 Hankeohjelmointi

Sopijaosapuolet vastaavat yhteisesti hankkeiden ohjelmoinnissa käytettävän hankeohjelmointisovelluksen kustannuksista. Sovelluksen muutostöistä aiheutuvat kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti sopijaosapuolten kesken tasan ellei erikseen toisin sovi.

Kukin sopijaosapuoli vastaa omalta osaltaan sovelluksen ylläpidosta ja sovelluksen omia hanketietojaa koskevasta tiedon käsittelystä aiheutuvista kustannuksista.

6.4.4 Suunnittelu

Pääsuunnittelijan tehtäväkokonaisuus on tilaajaosapuolten kesken yhteisesti jaettava kustannus. Tilaajat pyytävät pääsuunnittelijan tehtäväkokonaisuudesta tarjouksen, jonka mukaiset kustannukset jaetaan tilaajaosapuolten kesken sovittujen kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti (liite 3). Pääsuunnittelijan tehtäväkokonaisuuteen kuuluvia tehtäviä on lueteltu hankekohtaisessa suunnittelun valmisteluasiakirjassa (liite 1).

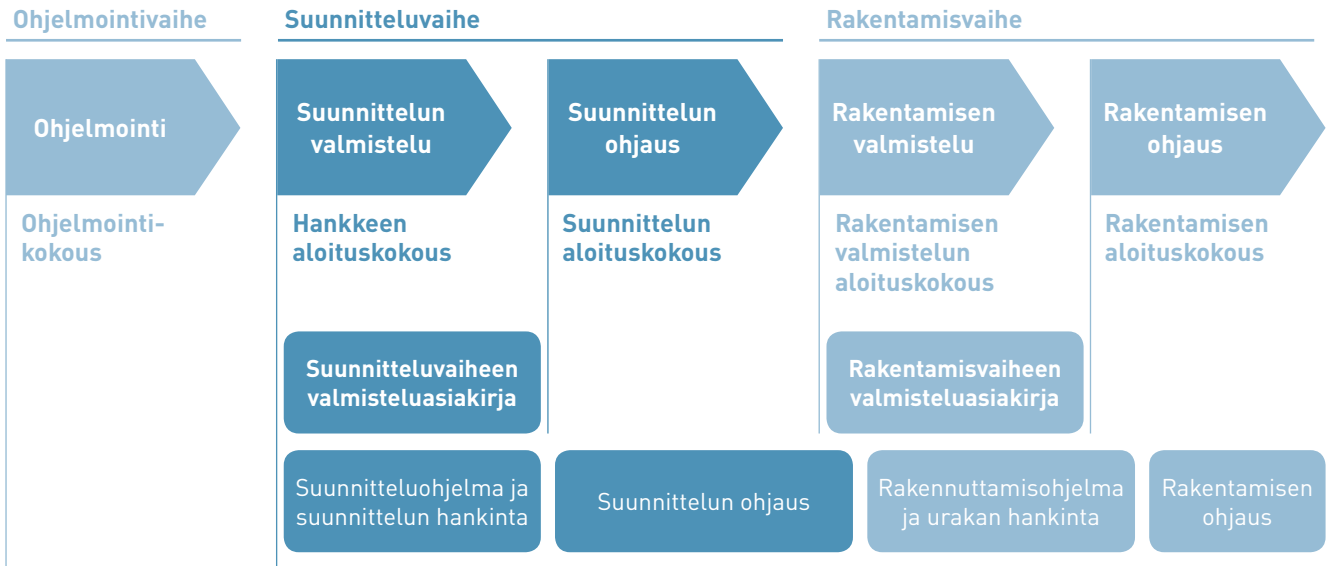
6.4.5 Rakennuttaminen

YKT-rakennuttajan tehtäväkokonaisuus on tilaajaosapuolten kesken yhteisesti jaettava kustannus. Tilaajat pyytävät YKT-rakennuttajan tehtäväkokonaisuudesta tarjouksen, jonka mukaiset kustannukset jaetaan tilaajaosapuolten kesken sovittujen kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti (liite 3).

6.4.6 Rakentaminen

Tilaajat pyytävät päätoteuttajan tehtäväkokonaisuudesta tarjouksen, jonka mukaiset kustannukset jaetaan tilaajaosapuolten kesken sovittujen kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti (liite 3).

7 Suunnittelu

Suunnitteluvaiheen sijoittuminen YKT-prosessiin.

7.1 Suunnittelun tavoitteet ja yleiset periaatteet

Sopimuksen piiriin kuuluvan suunnittelun yleisperiaatteena on samanaikaissuunnittelu kulloisenkin rakennushankkeen kaikkien tilaajaosapuolten kesken. Suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota suunnittelun koordinointiin, suunnitelmien yhteensopivuuteen ja samanaikaisen toteutuksen vaatimuksiin.

Kukin tilaajaosapuoli voi halutessaan hoitaa suunnittelutehtävän omajohtoisena työnä tai teettää työn ostopalveluna. Sopijapuolten suunnittelijan velvollisuutena on osallistua sopimuksen piiriin kuuluvissa rakennushankkeissa suunnitteluyhteistyöhön ja yhteisiin suunnittelukokouksiin.

Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelmasiikirjat ja selostukset, kuten koko hanketta koskeva turvallisuusasiakirja, rakennusosalaskelma, hankkeen työmaan aikaisten haittojen hallintasuunnitelma sekä hankkeen massataloutta kuvaava massojenhallintataulukko.

Yhteisten kunnallisteknisten työmaiden suunnittelussa sovelletaan konsulttitoiminnan yleisiä sopimusehtoja (KSE 2013) ja eri tilaajien näihin tekemiä täsmennyksiä. Täsmennyksistä sovitaan tarkemmin hankekohtaisissa asiakirjoissa.

Tämä sopimus ei muuta johtojen sijoittamisesta laadittuja menettelytapoja. Nämä kuuluvat normaaliin suunnitteluprosessiin. Jos suunnittelun piiriin kuuluu yksityisiä johtoja, laitteita tai rakenteita niiden sijoittamisessa menetellään kuten laissa ja määräyksissä on sanottu. Yksityisten johtojen, laitteiden tai rakenteiden suunnittelusta vastaa niiden omistaja. Suunnitteluratkaisujen tulee olla sellaisia, että esteitä sijoitusluvan myöntämiseen ei synny.

7.2 Suunnittelun valmistelu

Ohjelmointikokouksen jälkeen sopijaosapuolet ovat velvollisia määrittelemään tunnistetuista YKT-hankkeista omat tavoitteensa ja tarpeensa sekä tunnistamaan alustavalla tasolla suunnittelussa huomioon otettavat oman rakenteensa toteutukseen liittyvät rajoitukset ja riskit yhteistä suunnittelun valmistelua varten.

Hankkeen ohjelmointivaiheessa nimetyn päätilaajan edustaja vastaa hankekohtaisen suunnittelun valmistelun käynnistämisestä ja koordinoinnista. Hankkeeseen osallistuvat tilaajat ilmoittavat organisaation- sa toimivaltaiset edustajat hankkeessa. Hankkeen valmistelussa määritetään hankkeen aikataulu ja suunnittelun laajuus sekä tilaajaosapuolten tavoitteet ja vastuut suunnittelun aikana. Lisäksi käydään läpi suunnittelu-

tarpeet ja sovitaan suunnittelun hankintatavasta. Suunnittelun valmisteluvaiheessa määritetään pääsuunnittelijan tehtäväkokonaisuus sekä päätetään sitä koskevasta yhteishankinnasta, siihen sovellettavasta hankintamenettelyistä sekä hankinnan kustannusjaosta.

Suunnittelun valmisteluvaiheessa sovitaan hankkeen projektipankista. Päätilaaja vastaa projektipankin hankinnasta. Jokainen tilaajaosapuoli vastaa oman organisaationsa yhteystietojen oikeellisuudesta sekä hankkeeseen liittyvien asiakirjojen ja suunnitelmien ajantasaisuudesta yhteisessä projektipankissa. Kaikki tilaajaosapuolet sitoutuvat käyttämään yhteistä projektipankkia.

Tilaajaosapuolet laativat yhdessä hankekohtaiseen asiakirjapohjaan (liite 1) perustuvan suunnittelun valmisteluasiakirjan. Hankkeen laajuus tai erityispiirteet huomioiden asiakirjapohjan perusteella voidaan tarvittaessa laatia hankekohtainen sopimus.

Valmisteluasiakirjan pohjalta päätilaaja laatii yhteistä suunnitteluhankintaa koskevan suunnitteluohjelman. Suunnitteluohjelmaa varten tarvittavien materiaalien toimittaminen on kunkin tilaajan vastuulla. Kukin tilaaja vastaa osaltaan siitä, että suunnitteluohjelmassa esitetään kaikki suunnitelmien yhteensovittamisen ja hankkeen taloudellisen ja turvallisen toteuttamisen kannalta oleellinen tieto. Hankkeen tilaajaosapuolet sitoutuvat toimittamaan päätilaajalle tarvittavat tiedot suunnitteluohjelmaan sovitun aikataulun mukaisesti. Päätilaajan tulee hyväksyttävä lopullinen suunnitteluohjelma muilla tilaajilla ennen kuin sen pohjalta voidaan käynnistää pääsuunnittelijan tehtäväkokonaisuutta koskevan suunnittelun kilpailuttaminen.

7.3 Suunnittelun aloitus ja aloituskokous

Suunnittelun käynnistyessä päätilaajan edustaja kutsuu kokoon suunnittelun aloituskokouksen. Kokouksen kutsutaan myös valituksi tullut pääsuunnittelija.

Pääsuunnittelija vastaa rakennushankkeen suunnittelun koordinoinnista ja johtamisesta, sekä siitä että yhteisesti suunnitelmiin sovittavat muutokset viedään suunnitelmiin.

Kokouksessa käydään läpi suunnitteluohjelma ja sen tavoitteet ja tilaajaosapuolet sekä yhteystiedot. Lisäksi so-

vitaan suunnittelun toimintatavoista, kuten kokouskäytännöistä, suunnitelmien kommentoinnista ja vastaanottomenettelyistä. Lisäksi sovitaan päätilaajan tarjoaman projektipankin käyttämisestä ja siihen liittyvistä menettelyistä.

Suunnittelun aloituskokouksen päätteeksi laaditaan hankekohtainen suunnittelun aloituskokousmuistio.

7.4 Suunnittelunaikaiset asiat ja suunnittelun ohjaus

Suunnitteluvaiheessa huomioon otettavista asioista sovitaan tarkemmin hankekohtaisesti laadittavassa suunnittelun valmisteluasiakirjassa (liite 1).

Jokainen tilaajaosapuoli vastaa oman organisaationsa luovuttamien tietojen oikeellisuudesta sekä hankkeeseen liittyvien asiakirjojen ja suunnitelmien ajantasaisuudesta yhteisessä projektipankissa.

Tilaajaosapuolten tulee hankkeen kaikissa vaiheissa huolehtia organisaatiokohtaisten suunnitelmien päivittämisestä ja näiden muutosten edellyttämistä toimenpiteistä siten, että muutokset tulevat huomioiduiksi yhteen sovitetuissa suunnitelmissa.

Hankkeen suunnitteluvaiheessa pääsuunnittelija laatii yhteistyössä eri osa-alueiden suunnittelijoiden kanssa hankkeen riskiarvioon perustuvan ehdotuksen rakennusvaiheen turvallisuusasiakirjaksi. Hankkeen turvallisuuskoordinaattori vastaa asiakirjan laadinnan koordinoinnista.

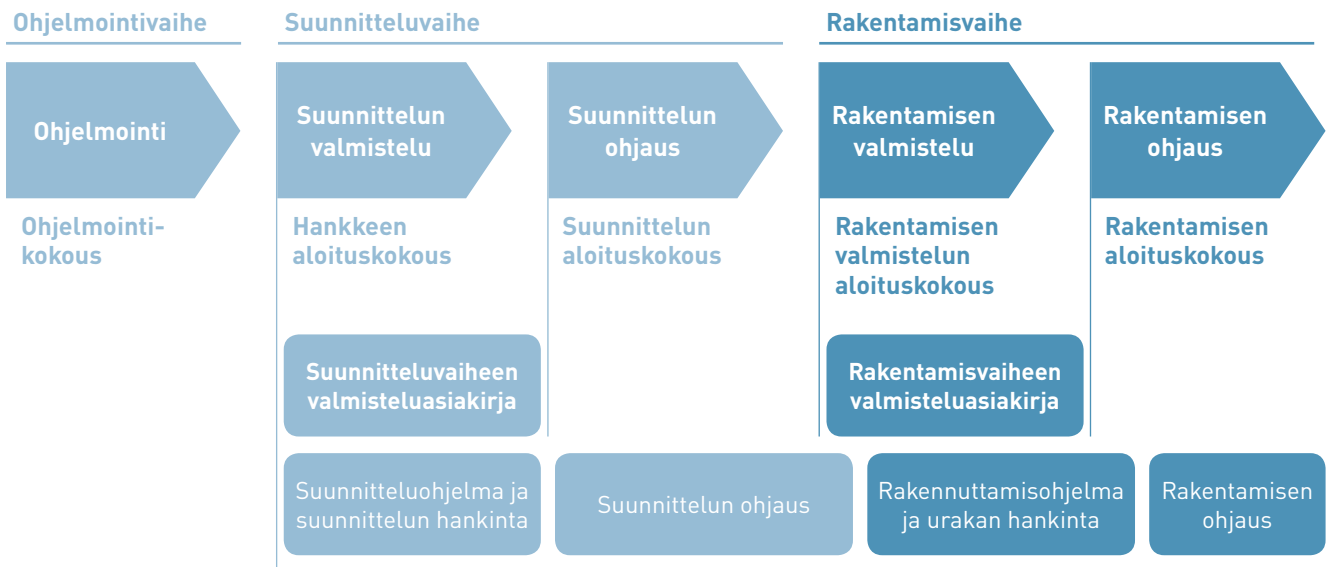
7.5 Suunnittelun päättäminen ja suunnitelmien tarkastamisen käytännöt

Suunnitteluvaihe päättyy yhteiseen suunnitelmatarkastukseen tilaajien, ja muiden osallistujien kesken (ei YSE 64 §:n mukainen katselmus). Suunnitelmatarkastuksen pitämisestä vastaa pääsuunnittelija.

Hankkeen tilaajaosapuolet tarkastavat yhteiset suunnitelmat suunnitteluvaiheen lopussa. Pääsuunnittelija huolehtii, että suunnittelijat viimeistelevät eri tilaajaosapuolien kommenttien pohjalta tarkistetut suunnitelma-asiakirjat.

Suunnitelmat hyväksytään erikseen hankekohtaisesti sovittavalla tavalla.

8 Rakentaminen

Rakentamisvaiheen sijoittuminen YKT-prosessiin.

8.1 Rakentamisen tavoitteet ja yleiset periaatteet

Sopimuksen piiriin kuuluvan rakentamisen yleisperiaatteena on kustannustehokkaan, eritoten kolmansille osapuolille mahdollisimman vähän haittoja ja häiriöitä aiheuttavan, turvallisen työmaan toteuttaminen.

Rakentamisen tavoitteena on aikaansaada yhteisen kunnallisteknisen työmaan suunnitelman ja tavoiteaikataulun mukainen hankkeen toteutus, toteutuksen aikaisten laatu- ja muiden työmaan asiakirjojen tuottaminen ja asianmukainen dokumentointi.

Tilajaat ovat velvollisia huolehtimaan omissa YKT-työmaan erillisurakoita koskevissa sopimuksissaan, että päätoteuttajan asema ja toimivalta sekä erillisurakoitsijan asema päätoteuttajaan nähden on kuvattu kyseisissä sopimuksissa.

Yhteisten kunnallisteknisten työmaiden toteutuksessa sovelletaan rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja (YSE 1998).

8.2 Rakentamisen valmistelu

Rakentamisen valmistelu tähtää asiatuskevasti laadittuihin ja yhteen sovitettuihin toteutusasiakirjoihin, joiden avulla rakennushanke pystytään toteuttamaan tilaajaosapuolten laatu- ja taloudellisuusvaatimukset saavut-

taen. Rakentamisen valmisteluvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että rakennustyöt toteutetaan turvallisuusmääräysten (VNa 205/2009) mukaan sekä siihen, miten hanke pystytään toteuttamaan mahdollisimman pienillä häiriöillä kolmansille osapuolille.

Päättilaaja tai päättilaajan edustajana toimiva YKT-rakennuttaja vastaa hankkeen rakentamisen valmistelun käynnistämisestä. Rakentamisen valmisteluvaiheessa todetaan hankkeen tilaajaosapuolet, tilaajaosapuolten vastuut ja velvollisuudet, urakan sisältö rajauksineen, toteutustapa, aikataulu ja hankkeen mahdolliset erityispiirteet.

Rakennushankkeen pääasiallinen tiedonvälityskanava on päättilaajan tarjoama projektipankki. Tilajaosapuolet vastaavat yhteystietojensa oikeellisuudesta projektipankissa. Rakentamisen valmistelun yhteydessä sovitaan riittävän tiedonkulun pääperiaatteet ja vastuualueet tilaajaosapuolten kesken.

Kukin tilaajaosapuoli sitoutuu huolehtimaan osuudestaan rakentamisen valmistelussa ja vastaamaan omien aikataulujensa sekä hankkeeseen liittyvien asiakirjojen yhteensopivuudesta muiden tilaajaosapuolten kanssa. Hankkeen valmistelun tuloksena laaditaan tilaajaosapuolia sitova hankekohtainen rakentamisen valmisteluasiakirja (liite 2).

Hankekohtaisessa rakentamisen valmisteluasiakirjassa käsitellään rakentamisen valmistelun ja rakentamisen aikaisten toimenpiteiden periaatteet kuten urakkarajaliite, urakka-aika, välitavoitteet, tarjousten käsittely, hankintaneuvottelu, urakka- ja alistamissopimukset, luvat, valvonta, lisä- ja muutostyöt, tilaajan maksusuoritukset, laskujen hyväksyminen, viivästyminen sekä rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus.

8.2.1 Hankinta-asiakirjojen laatiminen

Rakennushankkeen urakkajako ja urakkarajat sovitaan yhteisesti.

Urakkajako sovitaan tarkoituksenmukaiseksi siten, että rakennushanke kokonaisuudessaan voidaan toteuttaa laadukkaasti, turvallisesti ja mahdollisimman vähin häiriöin sekä sovitun aikataulun ja kustannustavoitteiden mukaisesti.

Rakennushankkeen toteutuksen periaatevaihtoehtot ovat:

■ **Vaihtoehto 1:** Tilaajaosapuolet laativat yhteiset tarjouspyyntöasiakirjat. Urakkaohjelma laaditaan siten, että se sisältää kaikkien tilaajaosapuolten työt. Suoritusvelvollisuudet erotellaan omina kokonaisuuksinaan ja ne muodostavat eri tilaajaosapuolten vastuualueiden rajauksen. Päätilaaja tai tilaajien edustajana toimiva YKT-rakennuttaja vastaa tarjouspyyntöasiakirjojen koostamisesta yhdessä muiden rakennushankkeen tilaajaosapuolten kanssa.

■ **Vaihtoehto 2:** Kukin tilaajaosapuoli kokoaa omat tarjouspyyntöasiakirjansa ja pyytää tarjoukset sovitun aikataulun mukaisesti. Asiakirjat sisältävät määrittelyn urakoihin liittyvien töiden yhteensovituksesta, työturvallisuudesta ja työmaan yleisjohdosta. Päätilaaja tai tilaajien edustajana toimiva YKT-rakennuttaja huolehtii siitä, että asiakirjat ovat keskenään yhteensopivat.

Vaihtoehtoa 2 käytetään, mikäli jonkun tilaajaosapuolen työnsuoritukseen liittyy erityisosaamista vaativaa urakointia, tai joku tilaajaosapuolista haluaa käyttää perustellusta syystä oman osuutensa toteutukseen omia urakoitsijoitaan. Vaihtoehtoon 2 liittyvistä käytännöistä on kerrottu tarkemmin hankekohtaisessa rakentamisen valmistelusopimuksessa (liite 2), kohdassa 7.2.9 urakoitsijoiden valinta.

8.2.2 Tarjousten käsittely

Tilaajaosapuolet sitoutuvat käsittelemään tarjoukset sovitussa aikataulussa. Julkisen hankinnan ollessa kyseessä, tarjousten käsittelyssä noudatetaan terjouspyynnössä asetettuja ehtoja ja hankintalainsäädäntöä. Tarjousten käsittely tehdään tarvittaessa (esim. poikkeavia ehtoja, hintoja) yhteistyössä tilaajaosapuolten kanssa. Poikkeamat selvitetään neuvotteluin. Tilaajaosapuolten käsitellessä tarjouksia yhdessä yleisperiaatteena on luottamuksellisuus huomioiden, mitä asiakirjojen julki-

suudesta säädetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta. Lähtökohtana on rakennushankkeen sopimuksenmukainen käynnistyminen.

8.2.3 Toteutustavan valinta ja sopiminen

Rakentamisen toteutusorganisaation, päätoteuttajan ja muiden urakoitsijoiden hankinnasta sovitaan rakennushankekohtaisesti. Rakentamisessa noudatetaan Rakennusurakan yleisiä sopimusehtoja YSE 1998 sekä yhteisesti sovittuja, yleisesti käytössä olevia laatuvaatimuksia ja työselostuksia. Sopijaosapuolet sitoutuvat sisällyttämään tämän sopimuksen vastuut ja velvoitteet tarvittavilta osin omiin palveluntuottajiensa kanssa tekemiin sopimuksiinsa.

Rakentamisessa noudatetaan normaalia hyvää rakentamis- ja sopimuskäytäntöä. Tilaajaosapuolten on osallistuttava sopimuksen piiriin kuuluvissa rakennushankeissa yhteisiin työmaakokouksiin.

Rakentaminen tapahtuu yhteisesti hyväksytyjen yhteen sovitettujen rakentamisasiakirjojen mukaan.

Tilaajaosapuolten tulee järjestää rakentaminen siten, että toteutusaikataulu, työmaan yhteistyö ja kokonaislaatu toteutuvat sovitulla tavalla

8.3 Rakentamisvaihe

8.3.1 Luvat

Päätilaaja vastaa hankkeen toteutuksen edellyttämien katutyölupien (kaivuluvat, aluevuokraukset, tilapäiset liikennejärjestelyt) hakumenettelystä. Päätilaaja voi valtuuttaa päätoteuttajan suorittamaan hakumenettelyn puolestaan.

Yksityisen johdon, laitteen tai rakenteen omistaja vastaa tarvittavasta sijoituslupamenettelystä. Kukin tilaaja vastaa omaa rakennettaan ja sen sijoittumista koskevista lupamenetelystä.

8.3.2 Rakentamiseen liittyvä tiedonantovelvollisuus

Kukin rakentamispalveluita ostava tilaaja ilmoittaa tiedot ostamistaan urakoista ja vuokratyövoiman käytöstä Verohallinnolle kulloinkin voimassa olevien lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti. Päätoteuttaja ilmoittaa YKT-hankkeen työntekijätiedot Verohallinnolle kuukausittain.

8.3.3 Tilaajavastuuelvoitteet

Lakia tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä eli ns. tilaajavastuulakia (1233/2006) sovelletaan rakentamisessa ja rakentamiseen liittyvässä korjaus-, hoito- ja kunnossapitotoiminnassa (rakentamistoiminta) rakennuttajina toimiviin tilaajiin ja sopimusketjussa kaikkiin työturvallisuuslain (738/2002) 49 §:ssä tarkoitetulla yhteisellä työpaikalla työsuorituksen sisältämän kokonaisuuden tilaajina toimiviin.

Sopijaosapuolet huolehtivat, että heidän sopimus-kumppaninsa ovat huolehtineet omista lakisääteisistä velvoitteistaan. Tarkemmat periaatteet kuvataan hankekohtaisessa rakentamisen valmistelusopimuksessa (liite 2).

8.4 Vastaanotto

Rakennushankkeen vastaanottotarkastus tehdään rakennushankkeessa mukana olevien sopijaosapuolten kanssa yhteistoimin. Päätilaaja tai tilaajien edustajana toimiva YKT-rakennuttaja vastaa vastaanottotarkastuksen järjestämisestä ja kokousjärjestelyistä. Vastaanottoon liittyvät menettelyt sovitaan tarkemmin hankekohtaisessa sopimuksessa. Yhteisellä kunnallisteknisellä työmaalla puheoikeus on kaikilla rakennushankkeen tilaajaosapuolilla.

Urakan vastaanottoon tulee liittyä myös rakennushankkeen lupaehtojen noudattamisen tarkistaminen.

8.5 Takuu aika

Tämän sopimuksen piiriin kuuluvissa urakoissa vaaditaan kahden vuoden takuu aika, ellei hankekohtaisesti toisin sovita.

8.6 Laadun toteaminen

8.6.1 Yleistä

Urakoinnissa tavoiteltava laatutaso esitetään suunnitelma-asiakirjoissa. Urakoitsijan tuottamat laadunvarmistussuunnitelmat toimitetaan tiedoksi kaikille rakennushankkeen tilaajaosapuolille.

Rakennustyössä todetut virheet tai puutteet korjataan työn aikana, arvonvähennykset tulevat kyseeseen takuuajana tai poikkeustapauksissa.

Toteutuksen aikaiset poikkeamaraportit toimitetaan rakennushankkeessa niille tilaajaosapuolille, joiden rakentamisosuutta poikkeama koskee.

Työhön liittyvä laadunarviointi ja sen riittävä dokumentointi varmistetaan työn aikana ja yhteisessä vastaanottotarkastuksessa.

8.6.2 Tilaajakohtainen laadun toteaminen ja arviointi

Kukin tilaajaosapuoli hoitaa omaan rakentamisosuuteensa kuuluvan laadun arvioinnin.

Kukin tilaajaosapuoli kokoaa oman urakkansa laatu-dokumentit. YKT-hankkeen päätilaaja tai tilaajien edustajana toimiva YKT-rakennuttaja vastaa ensisijaisesti kokonaislaatuun liittyvästä laadun varmistamisesta.

Kun laatuvaatimus vaikuttaa toiseen tilaajaosapuoleen, tehdään laadun arviointi ja toimenpidepäätökset yhdessä.

8.6.3 Laatuvaatimusten alittuminen

Laatuvaatimusten alittuessa tai poikkeaman ollessa merkittävä toimenpiteistä päätetään yhdessä niiden rakennushankkeen tilaajaosapuolten kanssa, joita laatuvaatimusten alittuminen tai poikkeama koskee.

Arvonvähennyksestä ja arvonvähennyksen perijästä päätetään yhteisesti tilaajaosapuolten kesken.

9 Riitaisuuksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen ja tämän sopimuksen perusteella tehtäviin hankekohtaisiin suunnittelu- ja rakentamisopimuksiin sovelletaan Suomen lakia.

Sopimusta koskevat riitaisuudet pyritään ratkaisemaan neuvotteluin sopijaosapuolten kesken. Jos neuvotteluissa ei päästä sovintoon, ratkaistaan sopijaosapuolten väliset erimielisyydet Helsingin käräjäoikeudessa.

9.1 Salassapito

Sopijaosapuolet noudattavat toiminnassaan luottamuksellisuutta ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädettyä lakia (621/1999) sekä muussa lainsäädännössä olevia salassapitoa ja julkisuutta koskevia säännöksiä. Lisäksi hankekohtaisesti voidaan sopia erityisistä immateriaalioikeuksiin tai muihin salassapitovelvollisuuksiin liittyvistä asioista, jotka tulee ottaa hankkeessa huomioon.

10 Sopimuksen voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan kun kaikki sopijaosapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

11 Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.

Sopijaosapuoli voi osaltaan irtisanoa sopimuksen toisille sopijaosapuolille todisteellisesti tiedoksi annetavalla kirjallisella ilmoituksella. Irtisanomisaika on yksi vuosi siitä, kun ilmoitus on annettu tiedoksi.

Tämän sopimuksen perusteella ennen irtisanomis-

ta tehtyihin hankekohtaisiin suunnittelu- ja rakentamisopimuksiin sovelletaan kuitenkin tämän sopimuksen ehtoja tämän sopimuksen päättymisestä huolimatta.

Jonkin sopijaosapuolen irtisanoutuessa sopimus jatkuu muuttumattomana muiden sopijaosapuolten osalta.

12 Sopimuksen siirtäminen ja muuttaminen

Sopijaosapuolilla ei ole oikeutta siirtää tätä sopimusta tai tämän sopimuksen perusteella tehtyjä hankekohtaisia sopimuksia, eikä niihin perustuvia oikeuksia tai velvollisuuksia osaksikaan kolmansille osapuolille ilman muiden sopijaosapuolten kirjallista suostumusta. Sopijaosapuolella on kuitenkin yksipuolinen oikeus siirtää sopimukseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa kokonaan tai osittain toiselle oikeushenki-

lölle, jolle sopijaosapuolen tehtävät siirtyvät tai vastaava osa niistä siirtyy esimerkiksi yhtiöittämisen, toiminnan uudelleenjärjestelyn, yritysston tai liikkeen luovutuksen seurauksena.

Sopimuksen kehittäminen ja tarkistus voidaan käynnistää, jonkin sopijaosapuolen niin halutessa YKT-ohjauksryhmälle tehtävällä kirjallisella ilmoituksella. Kaikki sopimusmuutokset tehdään kirjallisesti.

13 Ylivoimainen este

Sopijaosapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä. Sopijaosapuoli on velvollinen ilmoittamaan toisille sopijaosapuolille viipymättä sopijaosapuolta itseään kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä samoin kuin esteen lakkaamisesta. Ylivoimaisena esteenä pidetään tapahtumaa, joka estää tai tekee kohtuuttoman vaikeaksi sopijaosapuolen sopimusvelvoitteiden täyttä-

misen sopimuksen mukaisesti. Tällaisia ovat esimerkiksi sota, kapina, luonnonmullistus, yleinen energianjakelun keskeytyminen, tulipalo, valtion tai kunnan tai kuntayhtymän talousarvion, valtioneuvoston tai kaupunginvaltuuston tai kuntayhtymän asettama oleellinen rajoitus sopijaosapuolten toiminnalle, lakko, saarto tai muu yhtä merkittävä ja epätavallinen sopijaosapuolista riippumaton syy.

14 Uudet sopijaosapuolet

Tämän sopimuksen sopijaosapuoleksi voidaan ottaa uusia sopijaosapuolia, edellyttäen, että kaikki sopijaosapuolet hyväksyvät sen. Kieltäytyminen hyväksymästä uusista sopijaosapuolia voi tapahtua vain perustellusta syystä.

15 Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys

Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa keskinäisessä pätevyysjärjestyksessä:

1. Tämä sopimus
2. Ohjeistus yhteenliittymän yhteishankinnoista (Liite 4)
3. Kustannusjakoperiaatteet (Liite 3)
4. Hankekohtaiset suunnittelun- ja rakentamisen valmistelun malliasiakirjat (Liitteet 1-2).

16 Sopijapuolten allekirjoitukset

Helsingin kaupunki

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

Elisa Oyj

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

Helen Oy

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

DNA Oyj

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

Helen Sähköverkko Oy

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

TeliaSonera Finland Oyj

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

**Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä HSY**

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

Auris Kaasunjakelu Oy

.....
Aika ja paikka
.....
.....
.....

Cinia Cloud Oy

.....
Aika ja paikka

.....

.....

17 Sopimuksen liitteet

Liite 1 - Hankekohtainen suunnittelun valmistelun malliasiakirja

Liite 2 - Hankekohtainen rakentamisen valmistelun malliasiakirja

Liite 3 - Kustannusjakoperiaatteet

Liite 4 - Ohjeistus yhteenliittymän yhteishankinnoista